

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomier 2019*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	4
Klubbarnas resultat	4
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	16
Klubbarnas egna kapital och soliditet	18
Elitlicensens regler i korthet	19
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	21
Klubbarnas konsolideringsgrad	22
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	23
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2019	24
Bolagiseringstrender	25
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2018	26

Sammanfattning

• Totala intäkter samtliga klubbar	1 871,9 mkr (2018: 1 869,8 mkr)
• Resultat sammantaget allsvenska klubbarna	- 42,3 mkr (2018: + 68,5 mkr)
• Varav spelaromsättningsnetto	+ 183,8 mkr (2018: + 254,7 mkr)
• Eget kapital	+ 843,1 mkr (2018: + 903,0 mkr)
• Soliditet	33 % (2018: 37 %)
• Positivt eget kapital 15 av 16 klubbar.	
• Balansomslutning	2 574,2 mkr (2018: 2 465,0 mkr)
• Balanslikviditet	1,45 (2018: 1,6)

Resultatförsämringen jämfört med år 2018 beror i första hand på lägre spelaromsättningsnetto, men kan också delvis bero på att det nya TV-avtalet från och med år 2020, på en högre nivå, inneburit att en del klubbar, som haft möjligheten, redan år 2019 försökt positionera sig för framtiden genom en ökad kostnadsnivå.

Nio klubbar redovisade överskott och sju klubbar redovisade underskott år 2019.

Malmö FF redovisade det största överskottet år 2019 med + 16,2 mkr.

Malmö FF har givetvis efter två års deltaganden, under de sex senaste åren, i UEFA Champions League och avancemang till åttondelsfinal i UEFA Europa League 2019 en ekonomisk särställning med 513,0 mkr i eget kapital och 216,4 mkr i likvida medel. Detta innebär att klubben har ekonomiska förutsättningar att kunna befinna sig på en annan sportlig nivå än övriga klubbar, ett fenomen som också förekommer i andra länder.

Östersunds FK redovisar under året ett underskott – 53,0 mkr och ett eget kapital – 22,6 mkr.

Klubben har en pågående tvist som är under avgörande i CAS, för vilken klubben reserverat 10 mkr i kostnader.

Spridningen i intäkter mellan klubbarna är stor, från Athletic Eskilstunas 30,4 mkr till Malmö FF:s 372,2 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att sju klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade intäkter över 100 mkr, och två klubbar redovisade totala intäkter under 50 mkr.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2018, kan konstateras att de svenska klubbarnas andel av intäkter från sålda spelar-rättigheter i förhållande till driftsintäkter är ungefär desamma som för klubbarna i Danmark och Schweiz, över klubbarna i Skottland och Österrike.

I samma internationella jämförelse kan också konstateras att den 21:e plats som de svenska klubbarna haft säsongen 2019/2020 på UEFA-rankingen är ungefär vad man kan förvänta sig utifrån intäkterna och de resurser som de skapar.

De allsvenska arenorna håller idag i allmänhet en mycket god klass. Utnyttjandegraden varierade år 2019 mellan klubbarna från 36 % till 76 % på årsbasis. När arenorna efter Covid 19 åter öppnas kommer arbetet att fortsätta med att såväl få tillbaka gamla åskådare som rekrytering av såväl fler nya besökare som att besökare frekventare kommer till arenorna, genom t ex att säkerställa att alla publikkategorier trivs på och runt arenorna är viktigt i sig, men också viktigt för att stärka förutsättningarna för att kunna driva upp intäkterna inom de övriga intäktsområdena, så att de allsvenska klubbarna får ökade resurser att såväl flytta sig uppåt såväl sportsligt som i näringskedjan och utifrån en högre nivå där också möjligen kunna få mer betalt för spelarrättigheter när spelar vill gå vidare i karriären.

Svenska Fotbollförbundet

Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarna för år 2019. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som enligt deras årsredovisningar samtliga är upprättade enligt Årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3).

I samtliga fall följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets *Regelmente för UEFA Klubblicens*. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om inte annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De allsvenska klubbarna redovisade år 2019 sammantaget ett underskott uppgående till – 42,3 mkr (2018: + 68,5 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarrättighetsförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarrättighetsförvärv som avskrivningar balanserade spelarrättighetsförvärv och spelarinhyrning) på + 183,8 mkr (2018: + 254,7 mkr).

Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2019 ett underskott – 226,1 mkr (2018: - 186,2 mkr).

Resultatets beståndsdelar 2019, mkr

	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Driftsresultat	-228,4	- 181,7	- 190,5
Spelaromsättningsnetto	+ 183,9	+ 254,7	+ 256,3
Finansnetto	- 3,1	- 10,1	- 17,4
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	- 47,6	+ 63,1	+ 48,4
Extraord poster, bokslutsdisp. skatt & övrigt	+ 5,4	+ 5,6	- 18,5
Redovisat resultat	- 42,3	+ 68,5	+ 29,9

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade nio klubbar överskott och sju klubbar underskott 2019. Föregående år redovisade tio klubbar överskott och sex klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarrättighetsförsäljningar och spelarrättighetsförvärv, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2019, mkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Spelarom- sättning	Finans- netto	Eo poster, andra sektioner samt boksl.disp. & skatt
Malmö FF	1)	+ 16,2	+ 24,9	- 6,4	- 2,5	+ 0,2
IFK Norrköping FK	2)	+ 15,7	- 21,9	+ 42,5	- 4,4	- 0,5
IFK Göteborg	3)	+ 11,7	- 18,3	+ 30,1	- 0,1	0,0
Hammarby	4)	+ 5,0	- 41,8	+ 48,1	- 0,3	- 1,0
Helsingborgs IF	5)	+ 1,1	- 3,1	+ 3,9	+ 0,3	0,0
AIK	6)	+ 0,5	- 20,9	+ 17,0	+ 0,1	+ 4,3
BK Häcken	7)	+ 0,4	- 10,1	+ 8,8	+ 1,9	- 0,2
GIF Sundsvall	8)	+ 0,3	- 12,0	+12,6	- 0,2	0,0
IK Sirius FK	9)	+ 0,1	- 3,9	+ 0,3	+ 4,4	- 0,7
AFC Eskilstuna	10)	- 0,1	- 3,3	+ 4,0	- 0,8	0,0
IF Elfsborg	11)	- 2,8	- 13,5	+ 12,5	- 1,9	- 0,1
Falkenbergs FF	12)	- 4,0	- 3,8	- 0,2	0,0	0,0
Örebro	13)	- 4,9	- 6,1	+ 0,3	- 0,1	+ 1,0
Kalmar FF	14)	- 11,9	- 11,8	- 0,1	- 0,1	+ 0,1
Djurgården	15)	- 16,6	- 22,8	+ 5,3	+ 0,9	0,0
Östersund	16)	- 53,0	- 60,0	+ 5,0	- 0,3	+ 2,3
* Allsvenskan totalt		- 42,3	- 228,4	+ 183,8	- 3,1	+ 5,4

Tabell 2

De redovisade resultaten avser klubbarnas totala resultat, inklusive i förekommande fall övriga sektioner, och vid fotbollsverksamhet i ägda bolag koncernens resultat. Detta innebär att resultaten, och i kommande avsnitt avseende övrig ekonomi, avser följande:

- 1) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 2) IFK Norrköping FK med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 3) IFK Göteborg i sin helhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 4) Hammarby Fotboll AB (ensektionsförening)
- 5) Helsingborgs IF-koncernen i sin helhet (ensektionsförening)
- 6) AIK FF-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive AIK Fotboll AB (ensektionsförening)
- 7) BK Häcken i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 8) GIF Sundsvall (ensektionsförening)
- 9) IK Sirius FK i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 10) Athletic FC Eskilstuna-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive Athletic Eskilstuna AB (ensektionsförening)
- 11) IF Elfsborg i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 12) Falkenbergs FF (ensektionsförening)
- 13) Örebro SK FK-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive ÖSK Elitfotboll AB (ensektionsförening)
- 14) Kalmar FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 15) Djurgårdens Elitfotboll AB inklusive koncernredovisning (ensektionsförening)
- 16) Östersunds FK-koncernen i sin helhet inklusive Östersunds Elitfotboll AB (ensektionsförening)

Det största överskottet 2019 redovisade Malmö FF med + 16,2 mkr, tätt följt av IFK Norrköping FK med + 15,8 mkr.

Östersund redovisade det största underskottet med –53 mkr. Det är det största underskottet någon svenska fotbollsklubb har redovisat sen analyserna av klubbarnas ekonomier startade i mitten av 1990-talet.

Under år 2019 kan positivt driftsresultat endast noteras för Malmö FF med + 24,9 mkr. I BK Häckens driftsresultat ingår Gothia Cup med + 14,8 mkr. I Malmö FF:s driftsresultat ingår bland intäkterna 101,9 mkr hänförbart till UEFA-spelet.

Östersund redovisade det största driftsunderskottet med – 60 mkr, närmast följt av Hammarby – 41,8 mkr. Östersunds redovisade resultat -53,0 mkr innehåller en avsättning 10 mkr avseende befarade effekter av en tvist gentemot Huesca angående en spelarrättighetsaffär där tvistlösning när detta skrivs pågår i idrottens högsta juridiska organ Court of Arbitration Sports, CAS, i Schweiz.

Posten extraordinärt, bokslutsdisposition och skatt avseende AIK + 4,2 mkr består av fordran avseende förändring av latent skatteskuld redovisat underskott och för Östersund likaså av fordran avseende inkomstskatt + 2,2 mkr.

Det bör noteras att AIK rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. På samma sätt rapporteras Athletic FC Eskilstuna-koncernen inklusive Athletic Eskilstuna AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet och Örebro SK FK-koncernen inklusive ÖSK Elitfotboll AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet, samt rapporteras Östersunds FK -koncernen inklusive Östersunds FK Elitfotboll AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta följer de riktlinjer för rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör därför också noteras att det finns intäkter och kostnader i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF som innebär ett resultat uppgående till + 2,8 mkr som inte ingår i Hammarbys här redovisade resultatet, och att det på motsvarande sätt intäkter och kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som innebär ett resultat + 1,8 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade resultat.

Exempel på en klubb som de senaste åren har haft svårt få en ekonomi i balans är Kalmar FF vars redovisade resultat 2013 – 2019 sammantaget uppgår till – 60,2 mkr. Klubben överförde 2018 arenaägandet till Kalmar kommun, vilket på sikt möjligen kan innebära att förutsättningarna förbättras att nå en ekonomi i balans. Klubben hade 31 december 2019 endast 2,8 mkr kvar i eget kapital, varför 2020 kan bli ett besvärligt år.

Man kan i viss mån tänka sig att de negativa resultaten år 2019 i vissa klubbar, som har finansiell ställning som möjliggör att kunna ta hand om dessa negativa resultat, kan bero på viss diskontering av det nya TV-avtalet som träder i kraft år 2020 och innebär en ökning av TV-intäkt för de allsvenska klubbarna, genom att de redan nu gör satsningar för att förbättra sin sportsliga position med sikte på t ex Europaspel. Under 2019 kunde ingen heller veta om Covid 19 och de ekonomiska effekter det skulle komma att innebära under 2020.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) var även år 2019 över den miljardvall som passerades år 2007, och därefter uppnått varje år. År 2019 uppgick dessa intäkter till 1.854,2 mkr (2018: 1.856,5 mkr), vilket var en minskning med 2,3 mkr jämfört med år 2018.

De allsvenska klubbarnas sammantagna omsättning från driftverksamheten överskred för nionde året i rad 1 miljard kronor exklusive spelarrättighetsförsäljningar

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2010 – 2019, mkr

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Drift	927	1.056	1.154	1.170	1.296	1.502	1.335	1.334	1.503	1.582
Spelarrättigh.försäljn.	106	192	102	74	189	206	251	334	353	272
* Totalt	1.033	1.248	1.256	1.244	1.485	1.708	1.586	1.668	1.856	1.854
* Genomsnitt/förening	64,2	87,0	78,5	77,8	92,8	106,8	99,2	104,2	116,0	115,9
* Drift i % av totalt	90 %	85 %	92 %	94 %	87 %	88 %	84%	80 %	81 %	85 %
* Tillväxttakt totalt %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0%	19 %	15 %	-7 %	5 %	11 %	0 %

Tabell 3

Driftsintäkterna var år 2019 79 mkr högre än under år 2018

Den årliga tillväxttakten har sedan år 2009 varit i genomsnitt cirka 5 %, och varierar mellan enstaka år främst till följd av spelarrättighetsförsäljningar och UEFA-spel.

Noteras bör Malmö FF:s deltagande i Champions Leagues år 2014 och 2015.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive spelarrättighetsförsäljningar och uthyrningar) har för åren från och med år 2010 uppgått till 80 - 94 % av de totala intäkterna, och uppgår år 2019 till 85 %.

Spelarrättighetsförsäljningarnas andel av intäkterna år 2019 85 % är något under genomsnittet för de senaste 10 åren 86,6 %.

Beroendet av intäkterna från spelarrättighetsförsäljning, och därmed riskerna ifall dessa intäkter uteblir är en viktig fråga för en del klubbar att ha en plan för att kunna hantera även om erfarenheten visar att det för många varit en väl fungerande ekonomisk modell att förädla spelare och därmed öka deras värden vid försäljning av spelarrättigheter. De svenska klubbarnas spelarutvecklingsverksamhet förefaller vara god. Att bra spelare vill gå vidare till nästa sportsliga nivå är fullt naturligt och positivt så länge det är detta som initierar spelarrättighetsförsäljningar och att dessa försäljningar inte är framtvingade för att finansiera den löpande verksamheten.

Genom att den svenska elitlicensen har krav på det egna kapitalets storlek och de klubbar som haft möjlighet därutöver byggt upp ett eget kapital kan vissa klubbar klara en eventuell nedgång. Genom att ha ett eget kapital skapas allmänt sett ett handlingsutrymme att manövrera klubbarna i osäkra tider. Det egna kapitalet ger förutsättningar för den bromssträcka som alltid är nödvändig om kostnadsneddragningar måste genomföras. Det torde för övrigt även finnas dolda spelarvärden i balansräkningarna då de samlade bokförda spelarvärdena endast uppgår till 135,2 mkr.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarrättighetsförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som lämnat klubben, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter.

Skapade finansiella resurser vid spelarrättighetsförsäljningar återinvesteras som regel i fotbollsverksamheten för att såväl höja den sportliga nivån som att skapa förutsättningar för spelarrättighetsförsäljningar senare år när spelare vill gå vidare till nästa sportliga nivå. Se vidare sidan 16.

Intäktsjämförelse mellan åren 2019 och 2018, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter samt bokslutsdispositioner.

	<u>2019</u>	<u>Andel</u>	<u>2018</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	401,2	21 %	386,6	21 %	4 %	+ 14,6
Reklam & sponsring	495,0	26 %	471,0	25 %	5 %	+ 24,0
Sändningsrättigheter	199,3	11 %	175,2	9 %	1 %	+ 24,1
UEFA-ersättningar	153,4	8 %	120,2	7 %	3 %	+ 33,2
Bidrag	36,0	2 %	41,7	2 %	-14 %	- 5,7
Gothia Cup	99,5	5 %	90,0	5 %	11 %	+ 9,5
Övriga egna arrangemang	64,9	3 %	40,3	2 %	61 %	+ 24,6
Övrigt	132,3	7 %	178,2	10 %	-26 %	- 45,9
* Summa drift	1.581,6	85 %	1.503,2	81 %	5 %	+ 78,4
Spelarförsäljning & uthyrning	272,6	15 %	353,3	19 %	-23 %	- 80,7
* Totalt exkl finans & e.o.	1.854,2	100 %	1.856,5	100 %	0 %	- 2,3
Finansiella intäkter	11,7	0 %	4,3	0 %	172 %	+ 7,4
Bokslutsdisp. & övr. intäkter	6,0	0 %	9,0	0 %	-33 %	+ 6,0
** Totalt inkl finans. Intäkter	1.871,9	100 %	1.869,8	100 %	0 %	+ 2,1

Tabell 4

Publik- och övriga matchintäkter ökade år 2019 med 14,6 mkr eller 4 % jämfört med år 2018. Allsvenskans publiksnitt år 2019 var 9 167 åskådare per match, vilket är en ökning med 743 åskådare per match jämfört med år 2018, då det var 8 424. Antal åskådare ökade således i genomsnitt med 9 %, vilket innebär att den genomsnittliga matchintäkten per åskådare minskat med 5 %. En förklaring kan förutom prissänkningar vara i hur hög grad säsongskortsinnehavare ser matcher samt förekomsten av rabatterbudanden.

I takt med att moderna arenor färdigställts och befintliga arenor vidareutvecklats, med den förbättrade komfort som det innebär för åskådarna, har förutsättningarna förbättrats för ett ökat antal åskådare. Initialt skedde så också men år 2018 var nedgången 663 åskådare. Det är därför glädjande med uppgången 743 åskådare år 2019.

Utnyttjande av arenornas fulla kapacitet varierar mellan klubbarna från 36 % till 76 %, där medianen är 57 %. Här finns således intäktspotential för alla klubbar. För vissa klubbar kan det möjligen gå att öka publiken ytterligare beroende på hur man får fler olika kategorier av åskådare att trivas i och runt arenorna så att nya åskådare kan rekryteras och även få besökarna som sällan går på match att öka sina antal besök på arenorna. Covid-19-effekterna att matcherna för närvarande när detta skrivs endast kan ses i TV kan innebära

att vissa åskådare vänjer sig vid att se matcherna på TV och att inte alla återvänder till arenorna senare när möjlighet till det ges.

Noteras kan här också att i de fyra klubbarna överst i tabellen spelar på arenor som sammantaget tar drygt 130 000 åskådare, vilket är cirka 10 000 åskådare fler än de fyra topplagen år 2018 och borde varit positivt för publikutvecklingen.

Intäkter per klubb inklusive finansiella och extraordinära intäkter 2019 och 2018 inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.

	År 2019	År 2019	År 2018	År 2018
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	372,2	357,1	343,3	293,5
AIK	210,0	182,8	183,0	174,8
BK Häcken	193,2	176,5	177,6	164,4
IFK Norrköping FK	173,8	121,1	156,4	105,5
Hammarby	162,7	108,5	121,0	107,6
IFK Göteborg	139,0	99,2	128,0	89,7
Djurgården	109,0	93,9	140,6	84,5
IF Elfsborg	94,2	76,2	80,5	68,5
Helsingborgs IF	75,7	70,2	Superettan	Superettan
Kalmar FF	62,4	60,4	67,5	67,2
IK Sirius FK	55,8	55,4	49,9	49,2
Östersund	55,0	49,0	141,1	74,0
GIF Sundsvall	53,6	40,0	52,2	45,3
Örebro	51,7	49,7	56,0	48,5
Falkenbergs FF	33,2	33,2	Superettan	Superettan
Athletic Eskilstuna	30,4	26,1	Superettan	Superettan
IF Brommapojkarna	Superettan	Superettan	70,5	54,2
Dalkurd	Superettan	Superettan	63,1	51,1
Trelleborgs FF	Superettan	Superettan	38,8	38,5
* Allsvenskan totalt	1.871,9	1.599,3	1.869,8	1.516,5

Tabell 5

Malmö FF redovisade år 2019 de högsta intäkterna med 372,2 mkr följt av AIK med 210,0 mkr och BK Häcken med 193,2 mkr. Dessa tre klubbar har samma positioner i intäktsrankingen som åren 2016 - 2018. I Malmö FF:s intäkter ingår 101,9 mkr från UEFA-spelet.

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup bedöms uppgick till 99,5 mkr år 2019 och 90,0 mkr år 2018.

Malmö FF var även de tidigare nio åren den klubb som hade de högsta intäkterna. Malmö FF är år 2019 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar, 357,1 mkr, och behåller även här toppositionen från åren 2010 – 2018. Förklaringen till Malmö FF:s förhållandevis till andra allsvenska klubbar höga intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar är främst ett långsiktigt arbete som har sin grund i den nya arenan år 2009, följt av sportsliga framgångar kontinuerligt under flera år som startade med vinsten av allsvenskan år 2010 som ökade intresset för klubben. Detta påverkade även år 2011 genom deltagandet i UEFA-Champions League kval och UEFA Europa League-gruppspel, samt följande års allsvenska vinster

2013 och 2014, samt förstås Champions Leaguespelen år 2014 och 2015 och till det den exponering av spelare på en större internationell spelarmarknad som detta innebär.

Under år 2019 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter ökat i förhållande till föregående år. De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2019 till 949,2 mkr vilket är 50,7 % av samtliga allsvenska klubbarnas intäkter. År 2018 uppgick intäkterna för de fyra klubbarna med högst intäkter till 859,6 mkr, vilket var 46,1 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Intäkterna fyra toppklubbarna	546,2	809,5	977,0	736,3	771,0	859,6	949,2
Fyra toppklubbarnas andel av totala intäkter	43,4%	52,3%	56,4%	46,2%	45,9%	46,1%	50,7%

Tabell 6

Givetvis är Malmö FF:s Champions Leaguespel den största förklaringen till förändringarna under åren 2014 - 2015. Om man jämför åren 2013, 2016 - 2019 (då Malmö FF inte deltog i Champions League) så kan dock noteras att de fyra klubbarna med högsta intäkter ökat sin andel av de allsvenska klubbarnas totala intäkter från 43,4 % via 46,2 %, 45,9 % och 46,1 % till 50,7 %.

För övrigt kan noteras att de samlade intäkterna för de fyra klubbar som har högsta intäkterna exklusive spelarrättighetsomsättning och allsvenskans totala intäkter exklusive spelarrättighetsomsättning uppgår till 52,4 % vilket är 3,7 %-enheter högre än år 2018 (48,7 %) som var 3,6 %-enheter högre än 2017 (45,1 %).

Malmö FF:s redovisade totala intäkter var år 2019 drygt 12 gånger högre än Athletic Eskilstunas totala intäkter.

För sju klubbar överskrider de totala intäkterna 100 mkr. Det är samma sju klubbar som under år 2018 då även Östersund hade intäkter över 100 mkr. Dessa sju klubbars intäkter uppgick år 2019 till mellan 109,0 mkr och 372,2 mkr. Spännvidden mellan dessa klubbar har ökat jämfört med år 2018 de den var mellan 120,6 mkr och 343,3 mkr.

Det bör noteras att AIK sedan år 2016 rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play. Tidigare år har AIK Fotboll AB-koncernen rapporterats. Från och med år 2017 rapporterar även Örebro, Östersunds och Athletic Eskilstuna på detta sätt, samt år 2018 rapporterade även Dalkurd på detta sätt.

Det bör också noteras att det även finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF uppgående till 36,7 mkr (29,1 mkr) som inte ingår i Djurgårdens här redovisade intäkter, och intäkterna i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF 36,1 mkr (35,1) som inte ingår här. Om hänsyn tas till dessa intäkter förbättrar Djurgården sin position på intäktsrankingen från en sjundeplats till en sjätteplats, och Hammarby sin position på denna ranking från en femteplats till en tredjeplats.

BK Häckens intäkter bedöms bestå till 99,5 (90,0) mkr av Gothia Cup. Om dessa intäkter exkluderades skulle KB Häcken halka ned till en sjundeplats på intäktsrankingen.

Athletic Eskilstuna, som hade lägsta intäkterna belade också Allsvenskans sista plats och fick lämna Allsvenskan. GIF Sundsvall, som hade de fjärde lägsta intäkterna och tredje lägsta driftsintäkterna, fick göra dem sällskap till Superettan.

Det förefaller som att det krävs minst 50 mkr i ordinarie driftsintäkter för att kunna ha råd med en kostnadsbudget i balans som gör det möjligt att klara sig kvar i Allsvenskan.

Falkenbergs FF, som kom från Superettan med en därifrån lägre kostnadsnivå, utgjorde ett lysande undantag.

De ideella föreningarnas skatteförutsättningar har förvisso en hämmande effekt beträffande nya typer av intäkter, i alla fall i de fall de är allmännyttiga ideella föreningar, men å andra sidan är ju detta inget som de sex Idrotts AB:en AIK, Athletic Eskilstuna, Djurgården, Hammarby, Örebro och Östersund behöver ta in i förutsättningarna och i dessa klubbar avviker inte intäkterna nämnvärt från de övriga klubbarna med likartade marknadsförutsättningar.

Kanske är det trots allt dock inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen. Men givetvis underlättar det långsiktigt om man vill nå sportsliga framgångar att ha höga intäkter, då dessa skapar möjligheter att vidta åtgärder, givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den intäktsmässigt övre halvan är dels att de är från Sverige tre största städer, där intäktspotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholmsområdet, två från Göteborg och en från dess närhet Borås samt en från Malmö och en från Norrköping. Flera av dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubbmästerskap, och som en följd av detta säljer de också oftare spelarrättigheter till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubbmästerskap, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas totala kostnader inklusive bokslutsdispositioner och skatt uppgick år 2019 till 1.914,2 mkr, vilket var en ökning med 6,3 %, från 1 801,3 mkr år 2018. Kostnaderna ökade således mer än de totala intäkterna, som ju bara ökade med 0,1 %, se vidare ovan.

Kostnadsjämförelse mellan 2019 och 2018, mkr

	<u>2019</u>	<u>Andel</u>	<u>2018</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	227,6	12 %	223,0	12 %	+ 2 %	+ 4,6
Personalkostnader	1.007,4	53 %	920,5	51 %	+ 9 %	+ 86,9
Administration och lokaler	168,9	9 %	189,4	11 %	- 11 %	- 20,5
Reklam & sponsring	115,2	6 %	111,2	6 %	+ 4 %	+ 4,0
Gothia Cup	84,7	4 %	75,7	4 %	+ 12 %	+ 9,0
Övriga arrangemang & övrigt	157,0	8 %	121,1	7 %	+ 30 %	+ 35,9
* Summa driftkostnader	1.760,8		1 640,9			
Spelarrättigh.förvärv & -inhyrning	24,2	1 %	32,7	2 %	- 26 %	- 8,5
Avskrivningar spelarrättigh.förvärv	64,6	3 %	66,0	4 %	- 2 %	- 1,4
Övriga avskrivningar	49,5	3 %	43,9	2 %	+13 %	+ 5,6
Finansiella kostnader	14,8	1 %	14,4	1 %	+ 3 %	+0,4
Bokslutsdisp. & skatt mm	0,3	0 %	3,4	0 %		+ 3,1
* Totalt	1.914,2	100 %	1 801,3	100 %	+ 6 %	

Tabell 7

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2019 för mer än hälften med 1.007,4 mkr (2018: 920,5 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 9 % jämfört med år 2018, eller 86,9 mkr. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har stabilt under många år legat omkring 50 %.

Vid jämförelse mellan åren av kostnaderna för avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv kan noteras att de balanserade utgifterna för spelarrättighetsförvärv uppgår per 31 december 2019 till 135,2 mkr, vilket är en ökning med 6,8 mkr jämfört med 128,4 mkr per den 31 december 2018. Detta kan jämföras med årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv, som uppgick till 64,6 mkr år 2019, och alltså minskade med 1,4 mkr från 66,0 mkr år 2018. Noteras bör dock återigen att olika klubbar spelar i allsvenskan olika år, varför jämförelsen av de balanserade spelarrättighetsvärdena mellan åren och årets avskrivningar inte kan ge underlag för en rättvisande bild av årets investeringar. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarrättighetsförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock heller inte att säga.

Spelarlönerns utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan enligt av klubbarna inrapporterade uppgifter, med nedan följande definition av ingående kostnader.

Spelarlönernas utveckling, 2012 - 2019, mkr

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spelarlöner	293,8	286,2	320,8	334,6	429,2	480,7	433,6	428,1
Drift exkl räntor o spel.förv	1.072,8	1.110,1	1.169,5	1.297,8	1.325,8	1.410,7	1.565,2	1.676,1
Förändring spelarlöner	10,7%	3,5%	12,1%	4,3%	28,3%	12,0%	-9,8%	-1,3%
Spelarlönernas andel av drift	27,4%	25,8%	27,4%	25,8%	32,3%	34,1%	27,8%	25,5%

Tabell 8

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Under år 2019 minskade kostnaderna för spelarlönerna exklusive sociala avgifter med 1,3 %.

Notera att i driftskostnaderna ovan i tabell 8 ingår inte kostnader för Gothia Cup, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, övriga avskrivningar, finansiella kostnader, extraordinära kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Noteras bör att de totala personalkostnaderna år 2019 enligt föregående avsnitt inrapporterat från klubbarna uppgick till 1.007,4 mkr, vilket var en ökning med 86,9 mkr jämfört med år 2018 (920,5), och att de inrapporterade kostnaderna för spelarlönerna med minskat med 5,5 mkr (exklusive sociala avgifter, där dock tidigare år sociala avgifter kan ha ingått för några klubbar).

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2012 och år 2019 pendlat mellan 25,5 % (som lägst år 2019 och 34,1 % (som högst år 2017).

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade kostnaden för spelarlönen (exklusive sociala avgifter) uppgick till 92 904 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2018: 94 097 kr vid antaget 24 spelare). Observera att s.k. sign-on fees till spelare ska ingå i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av de totala intäkterna, för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 54 % av de totala intäkterna. Spridningen var dock stor. Läget för de allsvenska klubbarna var år 2019 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna</u>	<u>Personalkostnader, mkr</u>
BK Häcken	33 %	64,2
IFK Norrköping FK	47 %	81,6
Malmö FF	48 %	180,2
IFK Göteborg	50 %	69,5
Hammarby	52 %	84,6
AIK	54 %	112,9
Örebro	54 %	28,4
Athletic Eskilstuna	57 %	17,3
IK Sirius FK	61 %	34,2
Helsingborgs IF	61 %	46,2
GIF Sundsvall	61 %	32,8
IF Elfsborg	62 %	58,2
Djurgården	63 %	69,1
Falkenbergs FF	70 %	23,4
Kalmar FF	74 %	46,2
Östersund	110 %	60,5

Tabell 9

Av ovanstående framgår att alla klubbar utom två ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna inte över 70 %, vilket alltså enligt UEFA är en godtagbar risknivå. För Kalmar FF uppgår personalkostnadernas andel av intäkterna dock till 74 % vilket inte är så långt från 70 %. För Östersund ser det värre ut. De har den högsta andelen personalkostnader i förhållande till intäkterna som har uppmätts genom åren i analyserna av allsvenskans ekonomier.

Kostnader per klubb 2019 och 2018 inklusive & exklusive spelarförvärv, mkr.

Kostnaderna per klubb år 2019, exklusive bokslutsdispositioner och skatt, var enligt följande.

	År 2019	År 2019	År 2018	År 2018
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	356,0	334,5	303,7	277,8
AIK	209,5	199,3	199,9	187,3
BK Häcken	192,8	184,9	165,2	160,0
IFK Norrköping	158,1	147,9	143,8	136,4
Hammarby	157,7	151,6	122,1	117,5
IFK Göteborg	127,3	117,6	126,6	121,3
Djurgården	125,6	115,8	118,4	111,0
Östersund	108,0	107,0	132,3	114,6
IF Elfsborg	97,0	91,5	95,3	88,7
Helsingborgs IF	74,6	73,0	Superettan	Superettan
Kalmar FF	74,3	72,2	72,9	71,3
Örebro	56,6	54,9	56,1	54,8
IK Sirius FK	55,7	55,6	50,8	50,8
GIF Sundsvall	53,3	52,3	51,5	51,2
Falkenbergs FF	37,2	37,0	Superettan	Superettan
Athletic Eskilstuna	30,5	30,3	Superettan	Superettan
* Allsvenskan totalt	1 914,2	1 825,4	1 797,9	1 699,2

Tabell 10

Det bör noteras att AIK, Athletic Eskilstuna, Örebro och Östersunds FK rapporterar sina föreningskoncerner inklusive dess Idrotts AB som är de juridiska personerna som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör även noteras att det finns kostnader uppgående till 34,9 mkr (32,4) i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens här redovisade kostnader, och att det i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF finns 33,3 mkr (25,1) i kostnader som inte ingår i Hammarbys här redovisade kostnader.

I BK Häckens kostnader bedöms ingå kostnader för Gothia Cup med 84,7 mkr (75,7).

För åtta klubbar, uppgick de totala kostnaderna år 2019 till över 100 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat se, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarrättighetsförsäljningar, exklusive intäkter från uthyrningar av spelare, uppgick år 2019 till 268,6 mkr (2018: 351,4 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar år 2019 svarade Hammarby för 53,4 mkr, IFK Norrköping FK för 52,6 mkr och IFK Göteborg för 39,8 mkr samt AIK för 27,2 mkr. Under år 2019 var det 13 (2018: 12) allsvenska klubbar som balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

De totala redovisade spelarrättighetsförvärven 2019 uppgick brutto till 90,3 mkr (2018: 69,6 mkr), varav 18,9 mkr (2018: 27,5 mkr) kostnadsförts direkt och 71,4 mkr (2018: 42,1 mkr) bokförts i balansräkningen.

Spelarrättighetsförsäljningar och -förvärv 2011 - 2019, mkr

Av klubbarna rapporterade specificeringar av spelarrättighetsförsäljningar och -förvärv. Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Spelarrättighetsförsäljningar	180,3	98,8	66,9	182,3	202,9	247,7	332,4	351,4	268,6
Varav till utländska klubbar	151,6	88,7	63,8	122,9	178,8	200,3	265,3	326,9	202,3
Spelarrättighetsförv, kostn.förda	21,1	24,2	9,3	11,4	13,6	21,2	20,9	27,5	18,9
Spelarrättighetsförv, balanserade	84,8	30,4	36,3	29,5	54,4	52,2	53,6	42,1	71,4
Varav förvärvat från utl. klubbar	70,7	22,4	31,9	18,3	46,5	43,0	51,2	25,3	64,4
Nettovärde spelarrättighetsexport	80,9	66,3	31,9	104,6	132,3	157,3	212,9	301,6	137,9

Tabell 11

Trenden nettoexport av spelarrättigheter håller i sig. Nettot kan förstås variera enstaka år m h t enskilda affärer.

De svenska klubbarna har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet. De allsvenska klubbarnas position i näringskedjan blir därför, när spelare vill gå vidare mot högre sportsliga nivåer, att vara underleverantör av spelare till andra ligor i främst Europa. Detta innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftsunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och UEFA Europa League.

Om det var finansiellt möjligt skulle det vara bra om klubbarna kunde behålla sina spelare något längre, såväl ur ett sportsligt perspektiv som ur perspektivet att ersättningarna vid försäljning av spelarrättigheter klan bli högre om klubben lyckas sportsligt och spelarna då också kommit längre i sin utveckling när det lämnar de svenska klubbarna. Men givetvis kommer det alltid att finnas erbjudanden som vare sig spelare eller klubb kan avstå från oavsett detta.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2011 - 2019, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarna uppgick år 2019 till 135,2 mkr. Endast BK Häcken, Athletic Eskilstuna och Falkenbergs FF balanserar inte förvärvade spelarrättighetsvärden. Det torde således finnas dolda värden i de klubbarna, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Bokfört spelarkapital	110,7	86,3	68,4	49,2	64,2	82,1	132,3	128,4	135,2
Antal fören. som bal. utg.	11	11	12	14	15	14	12	12	13

Tabell 12

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt även internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2019 mkr</u>	<u>Balanserat värde 2018 mkr</u>
Malmö FF	43,2	52,2
Djurgården	15,6	17,4
AIK	14,7	19,2
IFK Norrköping FK	13,5	11,6
IFK Göteborg	13,3	3,4
IF Elfsborg	13,2	8,0
Hammarby	9,9	9,7
Kalmar FF	3,8	1,0
Östersund	3,4	0,0
Örebro	1,7	1,9
Helsingborg	1,3	Superettan
IK Sirius FK	1,0	1,6
GIF Sundsvall	0,6	0,2
Dalkurd	Superettan	2,2
* Totalt	135,2	128,4

Tabell 13

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2019 ett samlat eget kapital uppgående till 843,1 mkr (2018: 903,0 mkr). Detta motsvarade en soliditet uppgående till 33 % (2018: 37 %), vilket är bra för tjänsteproducerande företag. I synnerhet om det kan finnas dolda spelarrättighetstillgångar.

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Eget kapital, mkr	321,7	279,4	501,2	728,0	781,6	816,8	903,0	843,1
Soliditet	17 %	14 %	23%	30 %	33 %	32 %	37 %	33 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	15	13	15	15	16	14	16	15

Tabell 14

Den för de allsvenska klubbarna sammantagna balansomslutningen har år 2019 ökat till 2 574,2 mkr från 2 465,0 mkr år 2018.

	<u>Eget kapital,</u> <u>mkr</u>	<u>Totalt kapital,</u> <u>mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonsekvens</u>
Malmö FF	513,0	976,3	53 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
IFK Norrköping FK	110,7	462,1	24 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
BK Häcken 1)	71,5	100,2	71 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
AIK	61,7	191,1	32 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Djurgården	38,0	153,9	25 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
IFK Göteborg	22,6	60,7	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Hammarby	19,5	75,6	26 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
IF Elfsborg	16,0	371,6	4 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Örebro	6,4	33,0	19 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Kalmar FF	2,8	48,2	6 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Helsingborgs IF	2,1	27,3	8 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Falkenbergs FF 1)	0,7	9,6	8 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
GIF Sundsvall	0,7	14,9	5 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
IK Sirius FK	0,0	14,8	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Athletic Eskilstuna	0,0	8,6	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2021
Östersunds FK	-22,6	26,3	Negativ	Ärendet bordlagt i Licensnämnden när detta skrivs
* Totalt	843,1	2 574,2	33 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

De största materiella anläggningstillgångarna återfinns hos de tre (via dotterbolag) arenaägarna. Anläggningstillgångarna och deras andel av totalt kapital uppgår till:

Malmö FF	438,5 mkr och 45 % av totalt kapital
IFK Norrköping FK	336,5 mkr och 73 % av totalt kapital
IF Elfsborg	151,1 mkr och 41 % av totalt kapital.
* Summa	926,1 mkr

Noteras bör att det egna kapitalet för moderföretagen till de respektive IdrottsAB:na uppgår i Djurgårdens IF FF till +15,3 mkr, Hammarby IF FF till +25,4 mkr. För AIK, Östersund, Örebro och Athletic Eskilstuna redovisas föreningskoncernerna i denna rapport.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2019 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2021.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet.

Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, beviljas ingen licens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2019.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så beviljas ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2019.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, beviljats elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift.

Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig.

Per den 1 oktober ska styrelsen intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns, för att beviljas elitlicens, krav på kompetens hos huvudtränare, säkerhetsansvarig, säkerhetsorganisation samt medicinsk undersökning av spelare.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Överklagandenämnden.

Elitlicens beviljas för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida

<https://fojis.se/medieservice/dokumentbank/ekonomi>

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2019

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>	<u>Driftresultat, mkr</u>	<u>Soliditet</u>	
Malmö FF	513,0	+ 16,2	+ 24,9	53 %	
IFK Norrköping FK	110,7	+ 15,8	- 21,9	24 %	
BK Häcken	1)	71,5	+ 0,4	- 10,1	71 %
AIK	61,7	+ 0,5	- 20,9	32 %	
Djurgården	38,0	- 16,6	- 22,8	25 %	
IFK Göteborg	22,6	+ 11,7	- 18,3	37 %	
Hammarby	19,5	+ 5,0	- 41,8	26 %	
IF Elfsborg	16,0	- 2,9	- 13,5	4 %	
Örebro	6,4	- 4,9	- 6,1	19 %	
Kalmar FF	2,8	- 11,9	- 11,8	6 %	
Helsingborgs IF	2,1	+ 1,1	- 3,1	8 %	
Falkenbergs FF	1)	0,7	- 3,9	- 3,8	8 %
GIF Sundsvall	0,7	+ 0,3	- 12,0	5 %	
IK Sirius FK	0,0	+ 0,1	- 3,9	0 %	
Athletic Eskilstuna	1)	0,0	- 0,1	- 3,3	0 %
Östersund	-22,6	- 53,0	- 60,0	Negativ	
* Totalt	843,1	-42,2	-228,4		

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 16

Alla klubbar utom Östersunds FK redovisade positivt eget kapital den 31 december 2019. År 2018 redovisade alla klubbar positivt eget kapital.

Den ekonomiska situationen i Östersunds FK ser mycket besvärlig ut, där man under år 2020 måste vända resultatet med 75,6 mkr (inklusive eventuella kapitaltillskott) för att det inte ska vara negativt vid utgången av år 2020. Det är naturligtvis mycket tråkigt såväl för klubben som för fotbollen i övrigt då det visar hur svårt det är för en mindre att nå sportsliga framgångar, och det som tidigare verkade vara bra för att var sant kanske inte heller var riktigt sant. I alla fall inte hållbart på lång sikt. En allmän fråga i sammanhanget som kan ställas är vilka förutsättningar en klubb från en förhållandevis mindre stad har att lyckas sportsligt, och vad det på sikt kommer att innebära för fotbollsportens utveckling?

I det av klubben redovisade egna kapitalet ingår en reservation 10 mkr som klubben avsatt för pågående tvisten i CAS.

Fyra klubbar har en soliditet uppgående till minst 30 %, vilket är bra. Dessa återfinns alla i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2019.

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

		<u>Konsolideringsgrad</u>
Malmö FF		285 %
IFK Norrköping FK		135 %
BK Häcken	1)	111 %
AIK		55 %
Djurgården		55 %
IFK Göteborg		33 %
IF Elfsborg		27 %
Hammarby		23 %
Örebro		23 %
Kalmar FF		6 %
Helsingborgs IF		5 %
Falkenbergs FF	1)	3 %
GIF Sundsvall		2 %
IK Sirius FK		0 %
Athletic Eskilstuna	1)	0 %
Östersunds FK		Negativ

1) Balanserar ej spelarvärden.

Tabell 17

För endast fem klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %. Åren 2016 – 2018 var det sex klubbar vars konsolideringsgrad var över 50 %.

Av de fyra klubbarna med lägst konsolideringsgrad klarade 2019 inte två av att ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin allsvenska position. Det är liknande förhållande som under åren 2016 - 2018. Låg konsolideringsgrad förefaller därför till viss del vara en indikator för risken att inte ha resurser för att klara det sportsliga målet att vara kvar i Allsvenskan.

Noteras bör också att det för en del klubbar kan finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelarrättigheter till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana affärer i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas, och därmed på sikt i förlängningen driftsintäkterna.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2019.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2019. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till x,x (2018: 1,6), och de samlade likvida medlen uppgick till 427,9 mkr (2018: 545,5). Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
BK Häcken	3,2	40,4
Malmö FF	2,8	216,4
IFK Norrköping FK	1,7	50,2
AIK	1,4	46,1
Athletic Eskilstuna	1,3	0,0
Djurgården	1,2	18,0
Helsingborgs IF	1,2	1,3
Hammarby	1,1	6,5
IFK Göteborg	1,0	8,7
IK Sirius FK	0,9	8,6
Örebro	0,9	2,4
Falkenbergs FF	0,8	2,9
GIF Sundsvall	0,8	0,8
Kalmar FF	0,6	4,4
IF Elfsborg	0,5	20,6
Östersunds FK	0,2	0,6

Tabell 18

Av ovanstående inses att främst de klubbarna som är längs ned i tabellen och som har lite likvida medel kan ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2020.

Malmö FF har trots hela 216,4 mkr i likvida medel ändå "bara" 2,8 i balanslikviditet, Klubben är den rikaste i Sverige, såväl mätt utifrån eget kapital som mätt utifrån likvida medel, och intar nu en ekonomisk särställning inom svensk fotboll, vilket dock i allsvenskan 2015 - 2019 inte inneburit någon sportslig särställning även om man år 2016 till slut vann allsvenskan med sex poäng före tvåan AIK och år 2017 till slut vann allsvenskan 7 poäng före tvåan AIK. År 2018 vann AIK Allsvenskan med IFK Norrköping FK som tvåa och Malmö FF som trea. År 2019 kom Malmö FF på en andraplats i Allsvenskan efter Djurgården.

BK Häcken har den högst balanslikviditeten med 3,2
BK Häcken har för övrigt även den högsta soliditeten med 71 %.

BK Häcken, som har cirka 71,5 mkr i eget kapital och den högsta såväl balanslikviditeten som soliditeten förefaller ha outnyttjade resurser. Klubben är dessutom en av tre klubbar i Allsvenskan som inte balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	2
AIK	2	4
BK Häcken	3	6
IFK Norrköping FK	4	5
Hammarby	5	3
IFK Göteborg	6	7
Djurgården	7	1
Östersunds FK	8	12
IF Elfsborg	9	8
Helsingborgs IF	10	10
Kalmar FF	11	14
Örebro	12	9
IK Sirius FK	13	11
GIF Sundsvall	14	15
Falkenbergs FF	15	13
Athletic Eskilstuna	16	16

Tabell 19

Det råder år 2019 ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för endast två av klubbarna; Helsingborgs IF och Athletic Eskilstuna. Sju av de åtta klubbarna på den övre sportsliga tabellhalvan har också kostnader på den övre tabellhalvan.

Av detta kan man dra slutsatserna dels att nedlagda kostnader påverkar nivån i tabellpositionen allmänt sett, samt att klubbarna generellt sett är duktiga på att hantera sina kostnader på ett effektivt sätt, så att sportsliga resultat uppnås.

Noteras bör att BK Häckens kostnader för Gothia Cup bedöms uppgår till 84,7 mkr, om dessa exkluderas blir klubbens kostnadsranking sju, att jämföra med tabellpositionen sexa.

Östersunds problem är välkända och återspelglas även här. Klubben har haft för hög kostnadsnivå vid ingående av år 2019 och har inte hunnit anpassa denna under året även om stort arbetet förstås lagts ned på det.

Även Kalmar FF kan sägas ha underpresterat år 2019.

Nöjdare kan man känna sig i Djurgården, som om man väljer denna terminologi, kan sägas ha överpresterat under år 2019 med hänsyn till nedlagda kostnader. Här förefaller utöver de prestationer som spelare och tränare gjort även kontinuiteten i arbetet och beträffande nyckelpersoner utanför planen varit en bidragande framgångsfaktor.

Även Hammarby kan sägas ha överpresterat under år 2019.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match, där vissa klubbar kan komma in i goda cirklar och andra klubbar i dåliga cirklar enstaka år. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen som sport så intressant.

Bolagiseringstrender

Under det senaste årtiondet har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela elitverksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta har tidigare vanligen skett i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarrättighetsförvärv. Genom detta kunde såväl kapital anskaffas för att stärka föreningen sportsligt som ekonomisk risk förknippad med spelarrättighetsförvärv minskas i föreningen. FIFA:s regler från och med år 2015 angående tredje parts ägande av spelarrättigheter har dock begränsat dessa möjligheter.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg äger ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver merchandiseförsäljning knutet till föreningen, BK Häcken som äger Gothia Consult AB som bedriver marknadsförings- och evenemangsarbete samt Malmö FF äger ett eventbolag MFF Event AB som bedriver försäljning av föreningens event i arenan.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s.k. IdrottsAB. I denna rapport är det AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB, ÖSK Elitfotboll AB, Östersunds FK Elitfotboll AB och Athletic Eskilstuna AB av allsvenska klubbar som år 2019 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform. En sådan bolagisering borde också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta bl.a. lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform, samt möjligheter till momsavdrag, där det dock måste beaktas hur intäkterna påverkas av om motparterna inte kan göra momsavdrag.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan främst vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som heläger Borås Arena AB, och IFK Norrköping FK som äger 100 % av Parken Event och Arena AB, som äger 100 % av AB Norrköping Idrottspark, samt Malmö FF som äger 100 % av Fotbollstadion i Malmö AB.

Även andra former av konstellationer mellan förening och bolag förekommer. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Samverkan mellan ideell förening och bolag är betraktat utifrån ett längre tidsperspektiv en ganska ny företeelse inom den svenska fotbollsporten. Kanske har man inte ännu hittat den optimala formen för samverkan, utifrån dels kapitalbehov och möjligheter att kommersialisera klubbarnas varumärken för att öka intäkterna, och dels ta tillvara medlemmarnas engagemang för klubben och vidmakthålla föreningsdemokratien.

Förutsättningarna inom skatteområdet för ideella föreningar kan vara en viktig parameter för val av bolagisering av elitverksamheten, beroende av regler och dess tillämpningar avseende såväl när beskattning ska ske samt vilka avdragsmöjligheter som då kan finnas för den ideella föreningen.

Översiktlig internationell jämförelse år 2018

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinska undersökningar av spelare m.m.), anläggningsskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska kriterier. Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om dessa uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomi och annat i Europas toppfotboll.

UEFA har bidragit med följande information avseende år 2018. Genom detta kan man göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar.

Driftsintäkter per klubb år 2018 inom de olika ligorna

Som driftsintäkter definieras här samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning och kapital. Dessa ser för de förstadivisioner som bedöms som jämförbara ut enligt följande.

	Intäkter/klubb, MEuro		UEFA-Ranking	Invånare,	Antal lag
	2018	2017	2019/2020	Miljoner	2018
Belgien	24,4	23,9	8	11,3	16
Schweiz	21,6	23,2	19	8,3	10
Skottland	19,1	17,4	14	5,3	12
Österrike	14,8	14,9	12	8,6	12
Danmark	13,2	12,8	13	5,7	14
Sverige	9,6	9,1	21	10,2	16
Norge	9,1	9,5	22	5,2	16

Tabell 20

De allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter 2018 passerade de norska klubbarnas genomsnittliga intäkter, men var fortfarande under Österrike, Schweiz, Belgien och Danmark, vilka alla är länder som har ett antal invånare som är i närheten av Sveriges. Spridningen av landets befolkning dock större i Sverige än många av dessa länder, vilket innebär att antal potentiella åskådare som bor inom en dryg timmes resväg från arenan och andra med naturlig lokal anknytning till respektive klubb blir färre i Sverige än dessa länder.

Man bör också vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubb tävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen.

Slutsatser av ovanstående kan vara att de svenska klubbarna presterar sportsligt vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att förfoga över, och bra om man jämför med klubbarna i Schweiz.

Intäkternas beståndsdelar år 2018 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning, och kapital. Intäktsslagen definieras enligt följande.

Matchintäkter: Entréavgifter av olika slag, medlemsavgifter, övrigt vid matcher.

Sponsring & reklam: All form av försäljning reklamutrymmen och sponsring.

Sändningsrättigheter: All form av sändningsrättigheter TV, radio och övriga medier.

UEFA-ersättningar: Ersättningar för deltagande lag samt solidaritetsmedel för utveckling av ungdomsfotboll vid alla klubbar i förstadivisionerna.

Övrigt kommersiellt: Souvenirförsäljning, deltagaravgifter ej A-lagsmatcher, övrigt kommersiellt.

Övriga driftsintäkter: Bidrag, gåvor, icke fotbollsrelaterade intäkter, samt övrigt.

Intäkternas fördelning av olika intäktsslag var år 2018 enligt följande för med Allsvenskan mest jämförbara ligorna, här rangordnat utifrån intäkternas storlek totalt för respektive förstadivision.

	<u>Matchintäkter</u>	<u>Sponsring & reklam</u>	<u>Sändnings- rättigheter</u>	<u>UEFA-ers</u>	<u>Övriga driftsintäkter</u>
Belgien	86 m€ (22 %)	106 m€ (27 %)	74 m€ (19%)	31 m€ (8%)	94 m€ (24%)
Schweiz	67 m€ (31 %)	65 m€ (30 %)	19 m€ (9 %)	35 m€ (16%)	30 m€ (14%)
Skottland	98 m€ (43 %)	60 m€ (26%)	23 m€ (10%)	41 m€ (18%)	7 m€ (3%)
Österrike	30 m€ (17 %)	90 m€ (51 %)	16 m€ (9 %)	19 m€ (11%)	21 m€ (12 %)
Danmark	13 m€ (7 %)	89 m€ (48 %)	35 m€ (19 %)	15 m€ (8%)	33 m€ (18 %)
Sverige	37 m€ (24 %)	68 m€ (44%)	18 m€ (12%)	11 m€ (7%)	20 m€ (13%)
Norge	22 m€ (15 %)	60 m€ (41%)	25 m€ (17%)	17 m€ (12%)	22 m€ (15%)

Tabell 21

Av ovanstående kan man dra slutsatsen att spridningen av intäkterna mellan intäktsslag inte avviker dramatiskt mellan de allsvenska klubbarna och de övriga jämförbara ligornas klubbar. De svenska klubbarna verkar vara förhållandevis bra på sponsring och reklamförsäljning samt matchintäkter, där matchintäkterna (och där antal åskådare) torde ge stöd åt sponsrings- och reklamintäkterna.

UEFA noterar att de svenska klubbarnas intäkter från TV-rättigheter (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre m h t att Sveriges befolkning är större än t ex Danmarks, Norges och Skottlands, vilket ett nytt TV-avtal från och med år 2020 kommer att åtgärda.

De investeringar i moderna arenor som gjorts i Sverige borde kunna ge förutsättningar att öka såväl åskådarantal som intäkt per åskådare så att dessa intäkter kan bli en styrkefaktor för Allsvenskan, och även i sin tur öka allmänna intresset så att förutsättningarna för övriga intäkternas positiva utveckling stärks.

De belgiska klubbarnas övriga driftsintäkter avser statliga bidrag/rabatter.

Intäkterna från transfer av spelarrättigheter 2018 inom de olika ligorna

	<u>Spelartransfer- intäkter mEuro 2018</u>	<u>Spelartransferintäkter i andel av driftsintäkter</u>
Belgien	+ 47 m€	12 %
Schweiz	+ 40 m€	19 %
Danmark	+ 35 m€	19 %
Österrike	+ 27 m€	16 %
Sverige	+25 m€	17 %
Skottland	- 7 m€	- 3 %
Norge	Uppgift saknas	

Tabell 22

De allsvenska klubbarnas intäkter från transfers av spelarrättigheter i förhållande till driftsintäkterna är ungefär som genomsnittet för de sex ligorna som jämförs med här. Den belgiska ligan har de högsta UEFA-rankingen och är således högst i näringskedjan av dessa sju ligor. Det är därför logiskt att ersättningarna från spelartransfers, till klubbar högre upp i näringskedjan, är högst för klubbarna i den belgiska ligan.

Personalkostnadernas andel av intäkterna inom de olika ligorna

	<u>Personalkostnader/intäkter</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Norge	58 %	54 %
Sverige	61 %	62 %
Skottland	63 %	59 %
Danmark	64 %	61 %
Österrike	68 %	69 %
Schweiz	70 %	67 %
Belgien	71 %	67 %

Tabell 23

Allsvenskan har alltså i denna jämförelse inte höga personalkostnader i förhållande till intäkterna.

Tillgångarna i förhållande till skulderna inom de olika ligorna

	<u>Tillgångar/skulder</u>	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Skottland	1,9	2,0
Sverige	1,6	1,5
Danmark	1,5	1,5
Norge	1,4	1,4
Belgien	1,4	1,3
Österrike	1,2	1,2
Schweiz	1,1	1,1

Tabell 24

Förhållandet mellan tillgångar och skulder för de allsvenska klubbarna är som genomsnittet för de andra ligorna.